

přetvořen podle potřeb národní a demokratické revoluce, navázala na historický vývoj předválečného období.

V přátelském, pracovním duchu jednání zazněly dva návrhy polských právních historiků, o nichž bude jednat v květnu příštího roku konference v Pětikostelí. Návrh na vytvoření společného modelu výuky právní historie v socialistických zemích, zvláště pokud jde o spolupráci na učebních plánech a učebních pomůckách podal prof. Vetulani z Krakova. Docent Kupiszewski (Varšava) navrhl vytvoření mezinárodní socialistické právněhistorické asociace. Návrhy samé i jejich příznivý ohlas byly dokladem integračních tendencí, které v zemích socialistického tábora zesilují a mohou příznivě ovlivnit racionální dělbu práce zejména při tvorbě učebnic a hlavně v propracování marxistických koncepcí ideové výchovy mladé právnícké generace.

Prvořadým přínosem historického i právněhistorického výzkumu je marxistická kritika buržoazních teorií a institucí i přežitků buržoazní společnosti, která podporuje současný ideologický boj. Příspěvkem k němu bylo i jednání konference, která umožnila výměnu názorů na výchovu socialistických právníků i získání nových vědeckých poznatků o výuce práva v minulosti. Sborník příspěvků z této konference, připravovaný pořadatelem, bude nemalým přínosem vědeckým.

Soukup

DR. ANTONÍN HAAS (1910 - 1971)

V Antonínu Haasovi, jenž po dlouhé a strastiplné nemoci zesnul na sklonku prosince 1971 v Praze, ztratilo české dějepisectví nejen výrazného badatele, ale především zkušeného editora středověkých pramenů. V tom směru lze právem mluvit o ztrátě ztěží nahraditelné. Žák Gustava Friedricha a Václava Vojtíška na pomocných vědách historických vstoupil do literatury cenným rozbořem jedné z našich zachovalých formulářových sbírek 14. stol. (Codex epistolaris Johannis, regis Bohemiae, ČAŠ XIII/XIV, 1936/37), po němž brzy následovala podnětná studie o nejstarších inventářích archivu pražské university (Archív Karlovy univ. v Praze, poznámky k jeho inventarizaci, ČAŠ XV-XVI, 1937/38). Archivní služba v býv. Českém zem. archivu jej však záhy přivedla k pracím katalogizačním. Pokračoval v Kossově katalogu listin korunního archivu - uspořádal dva svazky listin z let 1378-1526 (1947 a 1958) a vydal katalogy listin některých menších fondů Zemského archivu, opíraje se místy o předběžné práce svých předchůdců (Parisova sbírka, 1939, Archív Žerotínsko-Vrbovský, 1948). Z práce na katalogizaci vzešly některé drobné i obsáhlejší

studie Haasovy - uveďme z nich především monografii Karel Bruntálský z Vrbna (Praha 1947) i studii Česká královská kancelář za Jindřicha Korutanského (Zprávy Čas. zem. archívu IX., 1947). Tyto práce vycházely v době, kdy byl již Haas pověřen úkolem, jenž měl jeho jméno úzce spojit s českou právněhistorickou produkcí. Z pověření Historického spolku se stal pokračovatelem Jaromíra Čelakovského ve vydávání edice Codexu iuris municipalis regni Bohemiae. Jelikož J. Čelakovský stačil za svého života vydat vedle privilegií pražských jen starší část privilegií královských měst venkovských - další svazek vyšel péčí G. Friedricha z Čelakovského pozůstalosti až 1948 - připadlo Haasovi vydání privilegií nekrálovských měst venkovských zahrnující listiny z let 1232 - 1526. Třemi svazky vydanými v krátkých intervalech (1954, 1960, 1961) se Haas dokonale zhostil svěřeného úkolu, přičemž dokázal jak výstižnými registry tak i množstvím pečlivých poznámek svoje části harmonicky skloubit se vzornou editorskou technikou Čelakovského. Cenný materiál edice poskytl Haasovi opět popud k četným statím o právních pořádcích poddanských měst. Obsahem mezi nimi vyniká studie Pravomoc českého krále nad poddanskými městy a městečky (ve IV. roč. tohoto časopisu) pozoruhodná i tím, že jí prostupuje syntetický smysl jinak spoře projevovaný v ostatní jeho tvorbě. Z další bohaté činnosti je třeba se zmínit o Haasově účasti na edici Berní ruly (zde mu byl svěřen úsek Práchen-ského kraje, I, II, 1954) i o jeho studiích demografických; jako jeden z prvních mezi našimi historiky totiž projevoval zájem o statistiku a její užití v historii. Nelze pominout i Haasův podíl na zvýšení odborné úrovně našeho archívnictví. Ještě před vybudováním nové organizace našich archívů je objížděl, radil svým venkovským kolegům a přednášel jim o archívni teorii. Spolu s M. Volfem vydali své přednášky i knižně (Archívni příručka, Praha 1948).

* Právněhistorické studie ztrácí v zesnulém osvědčeného spolupracovníka a přítele.

Kužera